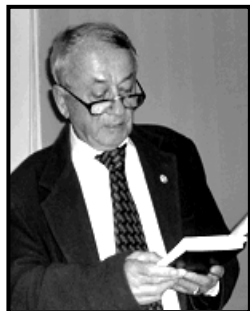

Interviu cu Radu Cârnelci

...Omul cultural nu se naște, el se formează în funcție de niște calități personale și de unele funcții ce i se dau (de conducere, de organiza-re, de reprezentare). Mai totdeauna, el se simte răs-punzător nu numai de cele ale sale, ci și de cele ale altora, ale societății în care trăiește...

CULIȚĂ IOAN UȘURELU: *Stimate maestre, după câte știu, sunteți unul dintre scriitorii cu cea mai întinsă activitate - peste 60 de ani în câmpia literelor române; ați arat, ați semănat, ați cules, v-ați bucurat de rodul talentului și hărniciei dumneavoastră; asta și pentru că, încă de copil, ați simțit o chemare ieșită din comun către poezie. Cu toate acestea, ați ajuns la Silvicultură și nu la Filologie! Cum s-a întâmplat?*

RADU CÂRNECI: *Stimate domnule profesor, drumurile vieții mele au fost marcate de câteva întâmplări misterioase, cu urmări aproape fericite, am avut un destin bun, cred că acolo sus, deasupra noastră, Cineva m-a însemnat, iar ursitoarele au urmat îndemnul acela absolut... Întrebarea dumitale e de înșeles; răspântiile mele, întâmplările deci, sunt povești adevărate...*

Prima dintre acestea este că m-am născut într-un sat mărunț, *Valea lui Lal* (între dealuri și munți), din fostul județ Râmnicu Sărat (*Slam Râmnic*); era într-o vineri dimineața, 14 februarie 1928, cu mari zăpezi acoperind totul: pădurile din preajmă și apa pârâului Călnău și, departe, munții Vrancei somnolând în ceață. *A doua întâmplare:* la sfârșitul celor șapte clase primare, profesorul Ion Ghinioiu, care supraveghea examinarea absolvenților din douăzeci de sate, m-a remarcat ca fiind *primul* dintre toți copiii). Acest bărbat de chip și suflet ales *m-a smuls*, pur și simplu, din acel colț neștiut de lume, m-a dus la Liceul teoretic „Regele Ferdinand“ din Rm. Sărat, am reușit ca bursier și am parcurs cele opt clase în doar șase ani!... Îmi face plăcere să-mi amintesc de examenul de bacalaureat, când am uimit comisia prin faptul că am recitat în latină din *Ars amandi* mai bine de un sfert de oră! Mi s-a recomandat să mă înscriu la Facultatea de Litere și Filosofie, ceea ce s-a și întâmplat...

C.I.U: *Iertați-mă de întrerupere; v-aș ruga să relațați, pentru cititorii noștri, acea admirabilă întâmplare cu prof. George Călinescu... Mi se pare elocventă în acest context...*

R.C: *Da, cu plăcere!, mai ales de -a lungul timpului meu cultural m-am referit în mai multe rânduri la *divinul critic* și la marile-i fapte spirituale... Deci, eram la examenul oral la limba română. Subliniez că profesorul nu ținea cont de acele bilețele, nu o dată, formale. Prefera să pună întrebări, altele, spre a descoperi, eventual, tineri cu har întru cele ale scrisului și culturii. Seria era de cinci candidați, eu fiind ultimul; întrebare: „Care poet, a cerut, pentru întâia dată, să i se plătească opera tipărită?“ Întrebare-încuietoare! Toți au rămas uluiți: D-ta?, tăcere!, d-ta?, tăcere!... d-ta (adică eu); ca într-o străfulgerare, mi-a răsărit în gând, săgeată nebună, și am zis, cu voce aproape afirmativă: - Macedonski. - Bravo!, a confirmat profesorul, bravo! De unde știi? ..., de unde vii? - Vin de la Liceul „Regele Ferdinand“, din Rm. Sărat! - Cine ți-a fost îndrumător de lecturi? - Dl. prof. Ion Săndulescu! - Săndulescu!, unul, ăla, brunet, cam voluntar,*

tip deștept și foarte bine pregătit, mi-a fost coleg! Oricând ar onora această catedră!... Bravo! mă bucur!...

C.I.U: *Și mai departe? Văd că întâmplările devin determinante în desfășurarea vieții dumneavoastră... Un adevărat roman...*

R.C: Viața fiecăruia e un roman... Acum, iată una din întâmplări, care mi-a schimbat viitorul... Era, deci, în 1948, din motive de timp economic sărac, deschiderea cursurilor universitare s-a amânat cu o lună de zile; n-aveam de ce să pierd timpul în Capitală; era octombrie, era spre sfârșitul culesului, era seară și am prins ultimul tren spre Moldova, ultimul vagon, ultima scară, ultima clipă... Asta a fost! Mai departe destinul și-a jucat roșul, așa cum i s-a poruncit din cer!... Da, am cunoscut în tren o jună copilă, o liceană din Suceava, de care m-am îndrăgostit într-o clipă, un *coup de foudre!*... Am renunțat la București și am intrat la Facultatea de Silvicultură din Câmpulung Moldovenesc (mutată acolo din Capitală) unde, mai apoi, am adus-o și pe cea care mi-a devenit *pereche definitivă*. Între timp, facultatea noastră s-a unit cu cea din Brașov, unde am și absolvit, devenind ingineri pentru cultura pădurilor. Da, acesta-i răspunsul (cam ocolit) la întrebarea d-tale. Din această *întâmplare majoră*, au decurs, cu anii, altele și altele, care mai de care mai spectaculoasă și mai importantă. În timp, întâlnindu-mă cu colegi de la București, aceștia au povestit că prof. G. Călinescu și-a exprimat în mai multe rânduri regretul pentru plecarea mea: - „Auzi, la Silvicultură! Ce ă faci el acolo? Locul său era ai ci! S-a trădat pe sine însuși, și-a trădat chemarea. Aveam un gând ales pentru el...” Asta a fost!...

C.I.U: *Ați rămas un romantic! Și multe din faptele dumneavoastră se explică prin aceasta... Mă întorc puțin în timpul de început literar. Ca majoritatea colegilor generației dvs., ați fost, într-un fel, tributar proletcultismului epocii..., apoi v-ați îndreptat - v-ați fixat! - pe o dimensiune interioară dintre cele mai importante ale ființei umane, iubirea. Dău ar fi ă mai începeți o dată, ați face aceeași alegere? Ce bucurii v-a adus această poezie?*

R.C: Da, din păcate, așa a fost; atunci s-a dat cezarului mai mult decât merita; da, iar unii chiar fără săli se ceară. Proletcultismul anilor '50 a însemnat un recul cultural mult dăunător creației spirituale românești. S-a ridicat, însă, *generația 60* a reșezat în bună măsură lucrurile pe făgașul firesc din punct de vedere estetic, reușindu-se o revenire la tradițiile naționale. În ce mă privește - da, ai dreptate! - am știut să ies din contingent, am îndrăznit pe *calea regală* a poeziei de iubire (nu am zis *de dragoste!*, deosebirea este esențială, de taină!) care, de-a lungul anilor, mi-a adus împliniri definitorii în contextul liricii anilor '70-'90. Cărțile mele: *Orgă și iarbă* (remarcată de Perpessicius și Vladimir Streinu), *Centaur îndrăgostit*, *Umbra femeii*, *Grădina în formă de vis*, dar, mai ales, *Cântarea Cântărilor* (parafrază modernă la celebrul poem din Vechiul Testament, atribuit Regelui Solomon) au pus definitiv pe creația mea marca de aur a *Poeziei de Iubire*. Totodată - în aceste volume - am readus în folosire *sonetul* (asemeni unor remarcabili colegi: Doinaș, Dimov, Vulpescu, Ion Horea, Tudor George, Horia Zilieru ș.a.), acest gen potrivindu-se în mod deosebit liricii de *filosofia iubirii*. Da, această *poezie* mi-a adus notorietate, premii și alte alese bucurii ale împlinirii prin creație, depășind, într-un fel, biografia autorului.

C.I.U: *Ați omis, ori ați uitat câteva cărți, pe care, în biblio-grafia dvs., le cred importante: Banchetul, Oracol deschis, Nobila stirpe, Timpul judecător, Pasărea de cenușă...*

R.C: Stimate prietene, nu le-am uitat! Îmi sunt la fel de dragi ca și cele mai sus numite; ele întregesc (din interior) chipul autorului. Acestea, dar și antologiile din propria-mi creație: *Un spațiu de dor* (col. „Cele mai frumoase poezii“ - 1980), *Clipa eternă* (col. „Poeți români contemporani - 1988), *Heraldica iubirii* (col. „Biblioteca pentru toți“ - 1999) îmi împodobesc sufletul și conștiința de om și de creator de frumos...

C.I.U: *Stimate maestre, fiindcă ați amintit de antologii, ce sunt acestea, în concepția dvs., ce rol le hotărâți?*

R.C: Nu eu le hotărâsc funcția de cărți alese, ori cărți esențiale, reprezentative pentru un gen, pentru o temă, pentru un timp, pentru un grup de autori etc.; consider antologiile ca pe niște bănci în care se tezaurizează importante date spirituale, oricând la dispoziția celor interesați, din care pot lua ceea ce le trebuie fără dobândă sau restituire...

C.I.U: *Nimeni - până la dvs. - n-a mai încercat asemenea cuprinzătoare cărți tematice. Nu cunosc dacă alte literaturi dețin asemenea ediții pe mari teme ale vieții naturii, omului și creației. Da, și, iată, după o activitate literară prodigioasă de peste o jumătate de secol, v-ați reîntors la pădurea atât de dragă sufletului dvs; studiile pe care le-ați scris, dar mai ales marile antologii închinare pădurii. Cum v-ați angajat la întocmirea acestor cărți care incumbă un volum imens de muncă? Prima mare antologie a dvs., pe care o răsfoiesc adesea cu plăcere, este cea care - în patru volume - oglindește Poezia pădurii române, în care semnează majoritatea poezilor - de la cei populari la clasici, moderni și contemporani. Aș spune că e o carte de neam păduros, cum, inegalabil, zicea Blaga, și, prin aceasta, statornic și de neînvinș...*

R.C: Domnule coleg, aș vrea să mă explic mai pe larg, aș dori ca în chipul poetului să fie cuprins și cel al silvicultorului, care a profesat - cu bună știință de carte și dragoste de natură în general și de pădure în special - aproape zece ani, timp suficient pentru o temeinică așezare într-o armonioasă împletire a celor două mari iubiri: cea față de poezia ca împlinire și dănuire prin spirit și cea față de marea ființă vegetală, pădurea, cu toate ale sale! Sigur, poezia de inspirație silvestră este o permanență în creația-mi originală, în cea de iubire cu filosofia sa existențială, ca un fluid vital fără de încetare!... Da, așa mi-a fost dat, ca atât Pădurea, ca și Poezia să mă prefer! Să mă alegă! O întâmplare de taină?!

C.I.U: *O, da! Dumneavoastră ați împodobit ideea de pădure românească într-o aură de sublim și de netrecere, ca și în cele trei volume din Cinegetica. Vorbiți-ne și despre cele-lalte mari antologii cu care ați înzestrat lirica românească. Nimeni, până acum, n-a reușit să adune, în trei volume, Sonetul românesc, de la Gheorghe Asachi - întemeietorul - și până azi, aproape 200 de ani; mai adaug la aceste în-făptuiri splendidă ediție antologică din Cântarea Cântărilor! Cine are în biblioteca sa aceste cărți mari (unicate!) este un om bogat și poate fi prădat!...*

R.C: Ei, să nu exagerăm!... M-aș referi, doar, la Cântarea Cântărilor, care cuprinde 16 variante (traduceri, parafraze, dramatizări și alte interpretări) începând cu textul din Biblia lui Șerban (1688) până azi. Dintre cei selectați voi numi, cu prețuire de urmaș-continuator, pe episcopul de Blaj, Paul Petru Aron (1760), Samuil Micu Clain (1795), I. Heliade Rădulescu (1869), Iuliu Dragomirescu (1901), Corneliu Moldovan (1908), Marcel Romanescu (1925), Gala Galaction și Vasile Radu (1934), Patriarhul Nicodim (1944), Ioan Alexandru (1977), Dinu Ianculescu (2008), Mitropolitul Bartolomeu Anania (2000). Acest op, ediție de excepție, constituie, fără tăgadă, (și) o istorie a gândirii poetice și a evoluției poeziei de iubire în limba română, demonstrând din plin harul acestor interpreți.

C.I.U: *Legat de Cântarea Cântărilor - această capodoperă universală a Iubirii dintre Cer și Pământ; aș spune că sunteți la vârsta când trăiți, în fapt, un vers de excepție (al dvs.): „nembrățișăm tăcuți cu ton ascet...“, da, minunat! Și totuși, stimate maestre, ce rol a avut femeia, dragostea, în viața și creația dvs.?.*

R.C: Un rol important! Cel mai important! Am fost, de la natură, un căutător de frumuseți adevărate, mergând către desăvârșire. Bunele lecturi esențiale mi-au acutizat și sensibilitizat simțirea și dorința de perfecțiune întru frumos, iar unul din instrumentele folosite la împlinirea imnelor închinare iubirii a fost și rămâne Sonetul. Trei dintre întâiele-mi cărți cuprind numai

sonete: „Umbra femeii“ (cu subtitlul: *sonete de încântare și admirație*) 1968, „Grădina în formă de vis“ (*noi sonete de iubire, deci de iubire, nu de dragoste!*) 1970, și „Sonete“ (*de iubire și moarte*) 1983. Sigur, în ceața de vis a unor asemenea cărți stăruia un chip feminin, idealizat până la istovire, ca la Petrarca, chip care-mi împodobește somnul și, mai ales, *ne-somnul*, halucinând într-o împărăție a irealului... Nicăieri-ca în poezia de iubire - poetul nu se poate împlini până dincolo de marginile ființei sale spirituale, o demonstrează toți marii creatori, de la Regele Solomon, la Eminescu; este și motivul care stă la baza întocmirii antologiei *Mari Poeți ai Iubirii* din lirica universală, la care trudesce de aproape zece ani, procurându-mi alege bucurii sufletești, adevărate desfătări într-un spirit!... Vezi dumneata, noi, traducătorii, călătorim cu gândul în lumea autorilor respectivi, le trăim viața, pasiunile și virtuțile, înțărăm - ca niște actori, sau ca niște *hoți!* - în ființa lor și devenim mai bogați, mai știutori de Binele și Răul ce se înfruntă de-a lungul veacurilor până azi și până mereu... Da, *poezia iubirii* (a mea și a altora!) mi-a dăltuit ființa într-un mod special, superior, esențial; ei, dar câte nu s-ar putea spune, pe această temă eternă! Aici, chiar, m-aș autocita cu un fragment dintr-un poem despre *Iubire*, filosofând, desigur, despre rolul și marea-i putere: „... Iubirea-i axul cerurilor toate/ În mari rotiri cu muzici peste poate/ Un semn al ei, și lumi cu lumi se-adună/ Idei dansează, hăurile tună/ Stele-n ghirlande leagănă-se roate:/ Iubirea-i axul cerurilor toate...“

C.I.U: *Admirabilă defnirire a acestui sentiment ceresc și pământesc și care îmi amintește de încheierea studiului semnat de regretatul eseist Radu Enescu, la antologia dvs. „Clipa eternă“ (Ed. Eminescu, 1988); spunea acest distins (fost) student al lui Blaga: „... Radu Cârnelci, opera sa - amestec rafinat de sensibilitate și inteligență artistică, de virtuozitate de orfevru și de inspirație tumultuoasă, precum și de încredere ilimitată în puterea Cuvântului și a frumosului - va dăinui. Pentru că această apologie a iubirii prevestește viitorul. Cel puțin șansa noastră cea bună. Deoarece, în acest veac de hipertrofie a inteligenței, a gândirii calculatoare, a lucidității adesea dezabuzate, trebuie să reînvățăm să iubim, să nu mai comprimăm pute-rile afective ale sufletului uman, pasiunile sale generoase. Iar această sever selectată antologie reprezintă un popas înalt pe drumul indispensabilei școli a dragostei autentice“. Cred, Stimate Maestre, că această defnirire a poeziei dvs. este una dintre cele mai potrivite artei care v-a adus admirabile împliniri și satisfacții spirituale... Dar și familiale, da, se spune că părinții care au fete sunt buni de pus la rană; dvs. aveți două fiice - și ele pline de har, amândouă personalități puternice, prețuite în lumea artelor, și care, la rândul-le, vă împodobesc. Se mai spune că aveți rarul cult al prieteniei - consecință a sufletului dvs., a stării de grație pe care o emanați spre cei din preajmă (științific vorbind, ar fi vorba de unde alfa!); de asemenea, că ați dori ca prin puterea frumosului, a Poeziei, să mântuiți lumea (chiar și pe Adam și Eva de păcatul originar!, să-i readuceți la puritatea din Paradisul pierdut, așa cum reiese din finalul apoteotic la „Cântarea Cântărilor“)... Credeți în această minune?...*

R.C: Îți mulțumesc, prietene, pentru multele cuvinte măgu-litoare!... Aș vrea, însă, a-ți atrage atenția că despre unele persoane (personalități!) care au făcut ceva în viață, de la o vreme, începe a se crea povești (se intră în legendă!); când merg la Bacău (unde am muncit peste 15 ani!) și mă întâlnesc, la un pahar de vin, cu prieteni ori cunoscuți, aud o serie de *minuni* de care nu cred că sunt *vinovat!*... În legătură cu *undele alfa*: eu cred că toți le avem la naștere, conform afirmației lui J.J. Rousseau că *l'homme est bon par la nature*; deci, toți ne naștem, într-un fel, egali; ceea ce se întâmplă cu ființa umană mai apoi, depinde în cea mai mare măsură de condițiile sociale în care se dezvoltă, de societatea căreia aparține; și tot *socialistul de la Geneva* motivează pentru diferențele de mai târziu dintre oameni, spunând despre cel rău cum că *la société l'as corrompu*; da, societatea - bună, rea! - i-a schimbat destinul. Teorie mult discutată, aprobată, dezavuată de-a

lungul timpului. Însă tare mă tem că astăzi este foarte actuală, iar *unde alfa* se simt din ce în ce mai rar.

În ce mă privește, la multe întâmplări (la cele bune) am fost ajutat, sfătuit, sprijinit; la rândul-mi făcând același lucru cu semenii, mai ales cu acei din oprimita parte a culturii. Teoretic, da, mai ales prin poezie îi vom readuce pe primii oameni în Paradis! Practic?!... Poate, doar în lumea de din-colo... Dar să ne rămână măcar *Poezia!* Poezia speranței...

C.I.U: *O întâlnire cu dvs. este nu doar plăcută, ci se constituie și într-o lecție de viață, de relație cu lumea, cu Natura, cu Divinitatea, fiind, totodată, un fel de istorie culturală a ultimelor decenii din veacul trecut și a primului din cel de azi. Viața și opera dvs. sunt ca o carte deschisă, încă neterminată. Mi-aș îngădui să relatez și să reamintesc celor ce vor parcurge această convorbire, câteva întâmplări, care au marcat viața social-culturală a Bacăului (și nu numai!) care, în mare măsură, vi se datorează. Poetul era dublat atunci de omul cultural (termen pe care îl folosiți în publicistică, din când în când). Ca președinte al Comitetului regional Bacău de cultură și artă, ca redactor-șef al revistei „Ateneu”, pe care ați înființat-o în 1964, ca principal organizator al Festivalului G. Bacovia (1971), când s-a dezvelit statuia marelui Poet, pentru care ați stăruit timp de doi ani de zile. Se înscriu toate acestea și altele în preocupările omului cultural?*

R.C: Fără-ndoială, da, dar și altele. *Omul cultural* nu se naște, el se formează în funcție de niște calități personale și de unele funcții ce i se dau (de conducere, de organizare, de reprezentare). Mai totdeauna, el se simte răspunzător nu numai de cele ale sale, ci și de cele ale altora, ale societății în care trăiește (datorii, interese generale, necesități). Împlinirile sale acoperă, de cele mai multe ori, unele spații goale, devenind în felul acesta important, sau foarte necesar, înscriindu-se astfel în istoria aceluși timp sau acelor locuri. Îmi stă la îndemână un *om exemplar* atât prin bogățiile și valoroasele scrieri originale, cât și prin faptele culturale, de mare importanță pentru cultura națională: prof. Eugen Simion. Devenind academician și, mai apoi, președinte al celui mai înalt for al științei și culturii românești, prof. Eugen Simion s-a angajat - preluând ideea filosofului Constantin Noica - și a izbândit să facsimileze și să editeze întreaga operă eminesciană, punând-o astfel la adăpost de vicisitudinile vremilor viitoare. Să mai adăugăm organizarea și tipărirea *Dicționarului Literaturii Române* (6 vol.), ori editarea în formula *Pleyade*, a unor mari scriitori români, eternizându-i o dată în plus. De asemenea, tipărind - pentru întâia oară! - *Vulgata* - biblia de la Blaj, monument de limbă română (1760-1761) după mai bine de 200 de ani de la traducerea acesteia de către preacinstitul episcop Paul Petru Aron, denotă - din partea prof. Eugen Simion - grija ca asemenea acte de identitate culturală românească să nu se piardă, ci să facă dovada bogăției noastre spirituale. Aș mai adăuga la acest foarte sumar portret, faptul că tot sub magistratura sa (și cu sprijinul efectiv al unor prețuitori ai culturii, din conducerea Țării) s-a ridicat și s-a dat folosinței publice noul și modernul edificiu al Bibliotecii Academiei Române... Da, un *om exemplar*, un intelectual fin, dar ferm și demn în inițiativele sale. În acest fel consider că se poate vorbi despre *omul cultural*; sigur că se pot adăuga detalii, alte fapte de rang secundar, care ar da chipului un plus de interes...

C.I.U: *Sunt de-a dreptul încântat de acest portret al academicianului Eugen Simion, pe care și eu îl admir, și căruia, de curând, i-am luat un interviu. Vă considerați, desigur, și dvs. un om cultural; atât prin împlinirile de la Bacău, cât și prin traducerile din lirica universală și, de asemenea, prin marile antologii dăruite literaturii naționale, de care viitorimea se va folosi, cu siguranță.*

De-a lungul timpului, prin funcțiile pe care le-ați deținut, ați ajutat mulți tineri, i-ați publicat, i-ați promovat, i-ați sprijinit la apariția primelor cărți, iar la rubrica pro amicitia - în revista

Ateneu - *ați scris despre cărțile lor; majoritatea dintre aceștia, recunoscători, vă vorbesc de bine, vă laudă colegialitatea, prețuirea profesională; alții, puțini, au uitat de acele momente, s-au străduit să uite; sunteți dezamăgit din acest punct de vedere?*

R.C: Domnule coleg, de-a lungul vieții mele, câțiva oameni cu suflet ales au simțit, au zărit în ființa mea o sămânță bună, o lucire, poate, a harului și au înțeles să ajute la ivirea și afirmarea focului sacru. Eu, cum n-aș fi făcut la fel cu mai tinerii colegi întru afirmarea binelui?!... Unul dintre marii poeți pe care i-am așezat în limba română, libanezul Kahlil Gibran (care s-a ilustrat și în pictură), în celebra sa carte *Profetul*, spune (vorbind despre facerea de bine): „... *Fă binele când ți se cere,/ dar, mai ales, fără să ți se ceară,/ din înțelegere;/ .../ Da, fă binele acum,/ în anotimpul dărnicii tale,/ iar nu în cel al celor de după tine...*“! Da, să slujim îndemnului acestui mare mistic cu gândirea și fapta și lumea va fi mai frumoasă, iar *Marele Absolut* mai îngăduitor cu noi, truditarii întru Cuvânt...

C.I.U: *Ați tradus din lirica universală poeți celebri: Regele Solomon, Baudelaire, Kosovel, Senghor, Gibran, Delmira Agustini - spre a-i numi, doar, pe cei editați în volume; se mai știe că aveți gata pentru tipar acea antologie de Mari Poeți ai Iubirii din antichitate până azi; va fi, desigur, un nou și important eveniment literar. Spuneți-mi cum tradu-ceți, în litera textului sau în spiritul acestuia, ce satisfacții vă procură traducerea, cum intrați în spiritul autorului în cauză?*

R.C: Munca de traducător mi-a procurat - mai ales în partea a doua a vieții - mari bucurii sufletești și estetice, mi-a adâncit gândirea poetică prin accesul la formule diverse de exprimare lirică și, nu în ultimul rând, mi-a demonstrat practic *bogăția și plasticitatea limbii noastre*, în stare a cuprinde și exprima cele mai sofisticate *ziceri poetice* clasice ori moderne. Fără-ndoială, traducerea unui poet important nu poate fi realizată decât de un interpret pe măsură și care să fie un sârguitor, un tenace în ceea ce întreprinde. Da, și încă: să-i placă, să iubească opera în cauză, să se supună cu fidelitate creatoare originalului. Altfel, se întâmplă, ca în cazul lui Arghezi, care, traducând câteva poeme din Baudelaire, s-a exprimat mai mult pe sine decât pe cel ce a semnat „Florile răului“. Nu a reușit să-și supună prea puternica-i personalitate, spre deosebire de Philippide, care l-a tradus pe același autor în spiritul și litera operei originale. Caut să combin cât mai armonios cele două formule; în „Integrala lirică Baudelaire“ (pentru întâia oară toată opera poetică a lui Ch. B., așezată în limba română de un singur autor - R.C., Ed. Hyperion, Chișinău, 1991) am căutat să prezint *un Baudelaire modern*, într-un limbaj contemporan, elegant, fără a dăuna esențialității genialului poet. Aceeași idee m-a condus și în construirea antologiei „Mari Poeți ai Iubirii“ din lirica universală, în care, între cei peste 50 de semnatari, sunt și poeți români excepționali. Da, traducerile îmi întregesc ființa spirituală, mă așează în *Împărăția Frumosului*, în care Logosul poartă cunună netrecătoare...

C.I.U: *Da, bine ați cuvântat despre bine, sugerând o cale a împlinirii personalității umane... Domnule Radu Cârneli, sunteți la vârsta împlinirilor totale, prețuit, stimat! De pe acest scaun al înțelepciunii, stăpân al unei opere considera-bile; spuneți-mi ce credeți despre timpul cultural de azi, ce sentimente vă încearcă, privind creația, literatura mai ales?...*

R.C: Primul deceniu de după revoluție a fost unul al dezlănțuirilor, al unor răz bunări, mai ales din partea unor preținși creatori, al unor neîmpliniți care s-au considerat frustrați de regimul comunist; a urmat (din păcate) și se continuă denigrarea unor scriitori importanți, minimalizarea acestora. Literatura - așa-zis de sertar - a fost puțină, de calitate îndoielnică. Trebuie semnalat însă cu satisfacție, că scriitorii adevărați și-au continuat împlinirea operei lor, iar noua generație s-a relegat de tradiția fastă dintre cele două războaie, repetând - din păcate - atitudini și formule de mult consumate la noi și în Europa. Desigur, în ultimul deceniu au apărut poeți, prozatori și

critici literari talentați, atât de necesari afirmării spiritului național în context general. Cât despre cei - câțiva - care maculează chipurile unor creatori reprezentativi - de ieri și de azi - ba mai mult, murdărind cu nerușinare însăși ființa Neamului, imaginea Țării, să nu-i ierte Marele Absolut la „Judecata de apoi“, sau chiar mai devreme!... Da, cu toate dramele, de care istoria nu ne-a ocolit, dintotdeauna și până azi, rămân încrezător în destinul poporului meu, și îi prevăd peste ani o împlinire pe măsura geniului său creator...

C.I.U:*Stimate maestre, vă mulțumesc, vă rămân îndatorat pentru această mult așteptată întâlnire, în care tonul mărturisirilor a fost lipsit de năucitoarele conotații politice de care, din păcate, cu greu vom scăpa...*

R.C: Slavă Domnului că am reușit, sper, un plăcut popas cultural.